



Nieuwe averij voor fosfaatreductieregeling

Ruim vijftig melkveehouders kregen op 4 mei van de rechter het gelijk aan hun zijde en zijn buiten de fosfaatreductieregeling gesteld. Het was alweer de zoveelste averij die het maatregelenpakket dat derogatie moet veiligstellen, opliep. Nieuwe uitsluiting van een paar honderd melkveehouders lijkt aanstaande.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

Het fosfaatreductieplan op de tijdlijn (oktober 2016-mei 2017)





De onrust over het jongveegetal als nieuw onderdeel van de fosfaatreductieregeling leidde vorige week de aandacht af van de aanstaande uitspraak van de kort gedingen. Maar opeens was daar de rechter die ruim vijftig melkveehouders in het gelijk stelde; ze zouden door de fosfaat-reductieregeling buitenproportioneel worden getroffen. Melkveehouders reageerden boos, ongerust of soms juist ook heel hoopvol. Want als 52 melkveehouders in het gelijk worden gesteld, zijn er dan niet meer uitzonderingen mogelijk? De veehouders die de rechtzaak hebben gewonnen, hadden in ieder geval één ding gemeen, ze golden als het meest kansrijk om in het gelijk te worden gesteld. De advocaten hebben de veehouders zorgvuldig geselecteerd. 'Deze groep omvat heel trieste gevallen van veehouders die soms op het randje van een faillissement zaten', vertelt Hans Rietveld, directeur van Hans Rietveld Agrarisch Advies. Hij adviseerde een aantal klanten om het juridische traject te volgen en was als deskundige aange-trokken tijdens het kort geding. 'Het waren bedrijven die klem kwamen met de referentiedatum door bijvoorbeeld een stal-bouw of bedrijfsverplaatsing. Iedereen was er eigenlijk wel van overtuigd dat voor deze bedrijven wat geregeld moest worden.'

De melkveehouders die een kort geding hebben aangespan-nen, zijn door de rechter buiten de fosfaatreductieregeling geplaatst (zie kader familie Aalberts op pagina 22). Staatssecre-taris Martijn van Dam beraadt zich met NZO en LTO tijdens het ter perse gaan van dit artikel nog altijd op een reactie. Daarop vooruitlopend lijkt in hoger beroep gaan geen optie, omdat de onrust en onduidelijkheid daardoor alleen maar zullen toenemen. Dat er een streep door de totale regeling gaat, lijkt volgens Kees Romijn, vakgroepvoorzitter melkvee-houderij bij LTO, niet waarschijnlijk. 'De rechter onderschrijft dat de fosfaatreductieregeling van algemeen belang is om derogatie te behouden. En dat de Landbouwwet daar een vol-doende juridische basis voor biedt. Het enige is dat er onvol-doende rekening is gehouden met de bedrijfsomstandigheden van een groep specifieke melkveehouders en de consequenties die de regeling in deze gevallen heeft', zo stelt Romijn. Dat er aan de regeling wat gaat veranderen, staat volgens hem wel vast. 'Maar wat en hoeveel is nog even de vraag. Er zijn niet heel veel verschillende opties. Er zal snel een knoop moeten worden doorgemaakt, zodat iedereen weer verder kan.' Over wat de opties zijn, laten zowel het ministerie als LTO en

3 februari 2017

- groen licht van Brus-sel voor fosfaatreduc-tieplan, zuivelplan wordt vervangen door ministeriële regeling

10 februari 2017

- stoppersregeling gepubliceerd in Staatscourant

17 februari 2017

- regeling fosfaatreduc-tieplan gepubliceerd in Staatscourant

20 februari 2017

- eerste tranche stoppersregeling binnen dag vier keer overtekend

1 maart 2017

- start gve-reduc-tieregeling

2 maart 2017

- geen loting overtekende eerste tranche stoppersregeling

Co Aalberts: ‘We zijn dankbaar, maar staan niet te springen’

Tussen het inkuilen van de eerste snede door werd familie Aalberts uit Zetten vorige week in het gelijk gesteld door de rechter in Den Haag. Ze zijn een van de ruim vijftig melkvee-houders die met succes de staat voor de rechter sleepten omdat ze buitenproportio-neel werden getroffen door de fosfaatreduc-tieregeling. Familie Aalberts kwam in een lastig parket doordat de referentiedatum van 2 juli 2015 exact samenviel met het bouwen van hun nieuwe ligboxenstal. De nieuwe stal werd op de plek van de oude gezet en het melkvee werd tijdelijk in de jongveestal ge-huisvest. Van het jongvee werden 64 stuks uitbesteed en op 2 juli molken ze precies 120 koeien.

Begin februari dit jaar was de berekening dat familie Aalberts 61 gve's zou moeten uitstoten. Ze beriep zich dus met succes bij de rechter op het aangaan van onomkeerbare financiële verplichtingen. ‘We zijn dankbaar, maar staan niet te springen om de uitspraak. We halen er zeker geen voldoening uit, omdat wij ook niet kunnen overzien wat dit voor de gehele sec-tor betekent’, zegt Co Aalberts. ‘Van begin af aan hebben we aangegeven dat de knelge-vallenregeling snel vormgegeven moest wor-den, maar daar is niet naar geluisterd. We wilden eigenlijk niet naar de rechter, maar voelden dat ons zoveel onrecht werd aange-daan en zelfs ons voortbestaan werd be-dreigd. Dat Van Dam, NZO en LTO nu in pa-

niek zijn, hebben ze over zichzelf afgeroepen.’ In afwachting van de uitspraak van de rechter had familie Aalberts al wel maatregelen ge-troffen. Er werden 20 koeien uitgestoten en 80 stuks jongvee zijn naar een opfoklocatie in Oost-Duitsland gegaan om kort voor het kal-ven weer terug te komen. ‘Daar hebben we al veel kosten voor gemaakt.’ Overigens onderstreept Aalberts er geen problemen mee te hebben gekort te worden in dieraantallen. ‘Iedereen moet lijden, maar dan wel in evenredigheid. Dat misten we.’ Aalberts denkt niet dat Van Dam tegen de uitspraak in beroep gaat. ‘We verwachten dat de uitspraak ook doorgetrokken wordt naar de toekenning van de fosfaatrechten.’

NZO zich nog niet uit. Ingewijden denken echter dat bedrijven die onevenredig zijn getroffen, er (gedeeltelijk) referentie bij krijgen en dat de eventuele boete wordt kwijtgescholden. Dat de uitspraak van de rechter een opmars is voor duizenden succesvolle rechtszaken ligt niet in de lijn der verwachting. Het ‘onredelijk hard getroffen ten aanzien van de referentiedatum’ lijkt daarbij doorslaggevend. Ook komt meerdere keren in de uitspraken naar voren dat het veehouders betreft die investeringen hebben gedaan in overeenstemming met al van af 1 januari 2015 ingevoerde regelgeving. Hierbij wordt ge-doeld op de Melkveewet en bijbehorende grondgebondenheid.

Paar honderd vergelijkbare bedrijven

Links en rechts wordt grof geschat dat het aantal bedrijven dat net als de 52 in het gelijk gestelde melkveebedrijven binnen die criteria valt, vier- tot vijfhonderd is. Door de regeling aan te passen zou een eventuele wildgroei aan rechtszaken voorko-men kunnen worden.

Volgens Romijn worden op dit moment eventuele gevolgen van het aanpassen van de regeling in beeld gebracht. ‘Wat betekent het voor de derogatie? Die willen we behouden.’ Door de aanpassingen is het mogelijk dat er weer minder schouders komen om de reductiedoelen te dragen. In de tijd-lijn onder aan de pagina is zichtbaar dat het al de zoveelste aanpassing in het fosfaatreductieplan betreft.

De regeling is langzaamaan flink gehavend geraakt, maar zo-wel Romijn als de kersverse FrieslandCampina-voorzitter Frans Keurentjes haasten zich te benadrukken dat de regeling wél heel succesvol is. Keurentjes deed dat in een videoboodschap op leverancierswebsite melkweb. Tot nu toe zijn er al meer

dan 100.000 grootvee-eenheden gereduceerd, samen met het voerspoor goed voor meer dan 4,5 miljoen kilo fosfaat. De overschrijding van het deelplafond melkveehouderij is 6,6 miljoen, waardoor al zeker twee derde van het doel is gehaald.

Brussel verbaasd over resultaten

Ook Brussel schijnt inmiddels te hebben laten weten dat de resultaten boven verwachting zijn. Niet verwonderlijk dus dat de bestuurders oproepen tot solidariteit om het einddoel te halen en derogatie veilig te stellen. Dat dit niet zonder slag of stoot gaat, weet inmiddels iedereen. Want net voor die uit-spraak van de rechter was er de introductie van het jongvee-getal, dat nu haast even in de vergetelheid verdwijnt. Het jong-veegetal bevestert de verhouding tussen melkkoeien en jongvee, met als peildatum 28 april.

De regel is in het leven geroepen om te voorkomen dat crea-tieve ondernemers jongvee stallen bij niet-melkleverende be-drijven. Dit doel is nobel, maar de manier waarop krijgt volop kritiek. Jongvee afvoeren telt alleen mee in de reductierege-ling als het aantal melkkoeien in evenredige verhouding wordt gereduceerd. Onder anderen melkveehouders die nog jongvee willen reduceren door middel van export, hebben moeite met de regel. Jan Breembroek, directeur Agro Advies van accountantskantoor Flynth, schreef naar aanleiding van reacties van melkveehouders een open brief aan Van Dam. Ook het callcenter van LTO kreeg veel reacties van verontruste melkveehouders, omdat de spelregels gedurende het spel wéér wijzigen. Het is niet ondenkbaar dat de exacte invulling van het jongveegetal nog enige nuance krijgt. Maar eerst zijn alle ogen gericht op de reactie op het vonnis van de rechter. |

20 maart 2017

- aanpassing peildata niet-melkleverende bedrijven
- 750 bedrijven extra grondgebonden door aanpassing definitie

12 april 2017

- uitsluiting niet-melkleverende bedrijven en zeldzame runderrassen

26 april 2017

- opening afgeslankte tweede ronde stoppersregeling aangekondigd

28 april 2017

- Van Dam introduceert jongveegetal

4 mei 2017

- ruim vijftig melkveehouders winnen kort geding

na 9 mei 2017

- waarschijnlijke uitsluiting paar honderd veehouders die onevenredig zijn getroffen door referentiedatum